

KIRKKO & KOTI

25.10.2023 / 10 / kirkkojakoti.fi

Marraskuun
tapahtumat
liitteessä!

Iloa ja eloa ikämiesten arkeen

sivu 4

Rasismin
nujertaminen
vaatii kuuntelua

sivu 6–7

Janne
Porkolan
matka isyyteen

sivu 12

Miten
katkaista
riitelyn kehä?

sivu 3

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
päätoimittaja ja viestintäpäällikkö
minna.siikaniva@evl.fi

Surua ei voi suorittaa

PYHÄINPÄIVÄNÄ MUISTETAAN edesmenneitä läheisiä. Samalla muistellaan myös aiempia kristittyjä sukupolvia ja kiitetään kuoleman jälkeisestä elämästä. Monissa seurakunnissa alkavat uudet sururyhmät.

JUHA M. ITKONEN on käsitellyt kirjassaan ”*Surun Virrassa*” läheisensä menettäneen sielunhoitoa. Hän on kirjoittanut kauniisti: ”Surevaa kannattaa auttaa voimaan paremmin surunsa kanssa ja tukea häntä surun syvyyksistä kevyempiin pintavesiin. Surun pitää saada virrata omalla painollaan, mutta virrat ovat erilaisia. Surematon suru tulee eteen käsiteltäväksi. Rakkaan ihmisen menetys jättää väistämättä jälkensä surevaan. Tämä jälki ei välttämättä häviä koskaan. Suru syntyy rakkaudesta; Suru on rakkauten varjo.”

SURUTYÖSTÄ ON PUHUTTU paljon erilaisina vaiheina, jotka auttavat ihmistä hyväksymään menetyksen ja jatkamaan elämää. Uudempi surututkimus kuitenkin korostaa surun yksilöllistä luonnetta. Suru ei ole projekti, joka täytyy suorittaa tietyssä ajassa ja oikeaoppisesti. Itkosen mukaan sureva joutuu käsittelemään valtavasti tunteita. Helpommat ja vaikeammat vaiheet vuorottelevat uudessa tilanteessa.

MUISTAMINEN ON TÄRKEÄ osa surun käsittelyä. Pyhäinpäivä tarjoaa mahdollisuuden pitää perinteitä yllä, vierailla hautausmailla, sytyttää kynttilöitä rakkaiden haudoille ja jakaa heistä tarinoita. Se auttaa meitä arvostamaan muistoja ja tunnistamaan menetyksen syvyyden. Suru on osa elämää eikä sitä ole tarkoitettu kätkeväksi tai unohdettavaksi. ●

*Oi Herra, luoksein jää, jo ilta on,
ja kadonnut on valo auringon.
Ken muu mua murheissani lohduttais,
kelt' turvan hädässänsä sielu sais.
Virsi 555:1*

KIRKKOVUOSI

Pyhien yhteys

Pyhäinpäivä on sulautuma kahdesta juhlasta. Muisteluun kohteena ovat kaikki kristikunnan marttyyrit ja muut uskossa Kristukseen kuolleet. Sana pyhä ei kuitenkaan viittaa vain kuolleisiin. Jokainen Kristuksen oma on pyhä: uskossa osallinen näkymättömästä pyhien yhteydestä.

Pyhäinpäivä 4.11.2023

Valvokaa!

Valvomisen sunnuntain sanoma korostaa hengellistä valvomista ja Kristuksen paluun odotusta. Ihminen kotiutuu helposti tähän maailmaan. Kristityn tulisi olla joka hetki valmis lähtemään tästä elämästä. Valvominen ei kuitenkaan ole voimia kuluttavaa jännitystä vaan turvallista luottamusta Jumalaan.

**Valvomisen sunnuntai
19.11.2023**

Kirkkovuosi päättyy

Kirkkovuoden viimeisen sunnuntain nimi vaihtelee eri kirkkoissa: viimeinen sunnuntai, Kristuksen kuninkuuden sunnuntai, tuomiosunnuntai. Kirkkovuoden lopussa ja alussa kuuluu sama viesti: Luoja lähestyy meitä Kristuksessa. Jumalan edessä ihminen on vastuussa teoistaan ja tekemättä jättämisistään.

**Tuomiosunnuntai
26.11.2023**

YKSI HETKI KOULULLA

Paljon laulua ja hyviä kohtaamisia opiskelijoiden, henkilökunnan ja kirkon työntekijöiden kesken. Savon ammattiopistolla lokakuussa laulettiin veisukaraokea hyvinvointitapahtumassa. Kohtaamispaikan koulun arkeen järjestivät Kuopion seurakuntien oppilaitostyöntekijät. Kuva: Laura Tanskanen.

LAINATTUA

”Ei ole mitään kauniimpaa kuin ihmisen, joka itkee. Hän antaa minulle kalliin lahjan, kun ei kätke tunteitaan vaan näyttää ne.

Pastori Tomas Sjödin, *Askel-lehti* 10/2023

”Materiaaliset arvot ja yksilön menestys ovat saaneet suuremman merkityksen kuin mitkään henkiset arvot.

Psykiatri Juhani Mattila, *Sana-lehti* 18/2023

LYHYESTI

UUSI PIISPAINKIRJE, Rukouksen kaipuu, on julkaistu. Kirjeessä pohditaan rukouksen olemusta ja merkitystä ihmisen elämässä, piispat kertovat myös omista tavoistaan rukoilla. Kyseessä on järjestyksessään toinen piispainkirje, ensimmäinen julkaistiin syysylä 2021. Piispainkirjeet ovat luettavissa osoitteessa evl.fi/piispainkirjeet

KULUNEENA KESÄNÄ Suomen Tiekirkot kasvattivat suosiotaan kesämatkailukohteina, sillä niissä vieraili reilu 350 000 matkailijaa. Kirkot tarjoavat paikan hiljentymiselle ja ovat toisenlaisia taukopaikkoja, joissa voi pysähtyä matkaa tehdessä.

**2,8
MILJOONAA**

Virsikirja.fi -sivusto on osoittautunut suosituksi. Viime vuonna se keräsi yli 2 800 000 katselukertaa.

PERHEASIAIN NEUVOTTELU- KESKUS

- Ammatillista keskusteluapua parisuhteen ja perheen kysymyksissä sekä elämän kriisitilanteissa
- Ajanvaraus ma–pe klo 9.30–11.30, p. 040 4848 480
- Vastaanotto Kuopiossa ja lisämessä
- Maksuton ja luottamuksellinen, Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän tarjoama palvelu

Riitely on taitolaji

Riitely on parisuhteessa sekä hyvä että huono asia, sanoo perheneuvoja Kati Häkkinen. Rakentava riitely edistää asioiden käsittelyä, satuttavat riidat repivät rikki suhdetta.

Virpi Hyvärinen teksti
iStock ja Tuija Hyttinen kuvat

Erimielisyydet kuuluvat elämään, eikä maailma niihin kaadu. Tämän tietää Kuopion perheasiain neuvottelukeskuksen perheneuvoja **Kati Häkkinen** (pallokuvassa), joka on tottunut työssään pysähtymään parien riitatilanteiden äärelle.

Vuorovaikutusongelmat ovat tavallisin syy hakeutua asiakkaaksi Kuopion perheasiain neuvottelukeskukseen.

Tyypillisesti riidellään aivan arkisista asioista – kotitöiden jakamisesta, rahasta, seksistä ja ajankäytöstä.

”Etenkin lapsiperheissä riitoja aiheuttaa oman ja parin yhteisen ajan puute”, Häkkinen kertoo.

Kielteisyyden kehällä

Häkkinen mukaan tavallista parien riitatilanteissa on, että pienestä alusta kasvaa suurempi möykky, jota on vaikea purkaa kahdestaan.

”Parin välillä lähtee liikkeelle kielteisen vuorovaikutuksen kehä, jossa molempien luontainen tapa toimia

riitatilanteissa antaa vauhtia riidan etenemiseen. Kummallakin on oma roolinsa riidassa – esimerkiksi siten, että toinen hyökkää ja toinen puolustautuu.”

Roolituksista syntyy vastareaktioiden ketju: mitä enemmän toinen hyökkää, sitä enemmän toinen puolustautuu – ja päinvastoin.

”Tyypillisiä ilmiöitä kielteisellä kehällä ollessa ovat syytely ja kritisointi, puolustautuminen ja vastasyytökset, halveksunta, vähättely ja mykkäkoulu.”

”

Pienestä alusta kasvaa suurempi möykky.

Pienestä sanasta iso riita

Usein parit ihmettelevät, miten niin pienestä asiasta voidaan saada aikaan niin iso riita.

”Kyllähän siellä on usein pohjalla asioita, jotka ovat jääneet aiemmin käsittelemättä. Silloin yksikin pieni sana voi olla toiselle signaali, joka saa hänessä tietyn tulkinnan liikkeelle ja puolustusreaktio herää.”

”Myös vireystila vaikuttaa riitojen syntyyn. Jos on ollut hankala päivä töissä tai on valvonut lapsen kanssa yöllä, ja toinen huomauttaa täydestä tiskipöydästä, lumipalloefekti lähtee helposti liikkeelle.”

Eriyisen haitallisia Häkkinen mukaan ovat pitkäkestoiset, raastavat riidat, jotka rikkovat suhdetta ja järkyttävät turvallisuuden tunnetta.

”Suhteesta katoaa helpous ja hyvä olo. Se tunne, että me voimme selvitä näistä tilanteista yhteisenä tiiminä.”

Riidat voivat mennä myös henkisen tai fyysisen väkivallan puolelle.

”Riitely, jossa tietoisesti halutaan loukata ja haavoittaa toista on vahingollista suhteelle. Samoin riidat, joissa sanat eivät riitä, vaan fyysiset otteet otetaan käyttöön.”

Miten katkaista riitelyn kehää?

Jos riidat toistavat suhteessa samaa kaavaa, on aika pysähtyä asian äärelle – joko kotona tai pariterapiassa.

”On hyödyllistä lähteä tarkastelemaan jälkikäteen, mikä olisi ollut se kohta, jossa eskaloitua riita olisi voitu vielä pysäyttää.”

Eriyisen tärkeää on miettiä omaa roolia riidoissa: Mikä on oma tapani heittää löylyä riidan kiukaalle? Miten voin ottaa vastuuta siitä, etten pahenna riitaa?

”Keskustelua on turha jatkaa siinä vaiheessa, kun ollaan poissa tolaltaan. Se ei johda hyvään tulokseen.” Keskeistä riitojen katkaisussa onkin usein aikalisän käytön opettelu.

”Kun kumpi tahansa huomaa, ettei tilanne etene enää kuin huonoon suuntaan, hän voi ehdottaa pientä breikkiä ja palaamista asiaan sen jälkeen, kun ollaan rauhoitettu. Tarvittaessa pari voi sopia tietyn merkin tai vaikka turvasanan, jolla aikalisän tarve ilmaistaan.”

Olenneista aikalisän käytössä on, että asiasta on yhdessä sovittu. Jos näin ei ole, ja toinen lähtee riidan keskeltä ulos, se voi aiheuttaa toisessa hylkäämisen tunteen.

Puhumattomuuden painolasti

Aina vuorovaikutusongelmissa ei ole kuitenkaan kyse riidoista. Ongelmaksi voi koitua myös se, että kotona ei olla

eri mieltä – tai oikein mitään mieltä – mistään.

”Jos minulle sanotaan, että meillä ei koskaan riidellä, niin kyllä minulla terapeutina herää kysymys, jätetäänkö jostakin sellaista käsittelemättä, joka voisi aiheuttaa konfliktia. Mitä olet jättänyt sanomatta, mitä olet kantanut sisälläsi?”

”Tämä saa puolestaan miettimään, onko vaarana se, ettei pari pääse suhteessa riittävän syvälle.”

Jos omia mielipiteitä ja harmin aiheita jättää sanomatta, suhteeseen alkaa keräytyä painolastia.

”Tällainen voi purkautua lopulta siten, että omia ajatuksiaan pantannut toteaa: meidän on lähdettävä eri teille. Mitta voi tulla täyteen yllättäen, ihan pikkujutusta.”

Puhuminen, toisen kuunteleminen ja yhteyden ylläpitäminen ovat Häkkinen mukaan olennaisia asioita parisuhteessa.

”Vaikeatkin asiat etenevät, kun niitä jaetaan ja käsitellään.” ●

Valtakunnallista Parisuhdeviikkoa vietetään 6.–12.11.2023

Ylärivissä Risto Huotari (vas.), Tenho Kekkonen, Markku Oikarinen ja Juha Peltola. Alarivissä Pentti Korhonen, hanketyöntekijä Marko Haakana ja Risto Soininen.

Hyvä seura – parempi mieli

Kuopiossa on käynnistynyt uusi hanke, jonka tarkoituksena on lievittää ikämiesten yksinäisyyttä.

Heli Haring teksti
Tuija Hyttinen kuva

Saunomista, ulkoilua, kahvittelua, tietovisailua, ulkopelejä ja retkiä. Muun muassa tällaista mukavan leppoisaa toimintaa ovat useat kuopiolaiset ikämiehet päässeet porukalla harrastamaan viime keväästä alkaen. Silloin käynnistyi Työterapian yhdistyksen koordinoima Ikämiehet Puijo -hanke.

”Toiminta on suunnattu kaikille sellaisille yli 65-vuotiaille miehille, jotka kokevat yksinäisyyttä tai ulkopuolisuutta. Kyse on nimenomaan heidän omasta kokemuksestaan, ei niinkään siitä, että he esimerkiksi asuisivat yksin. Myös parisuhteessa elävät voivat tuntea itsensä yksinäisiksi”, hanketyöntekijä **Marko Haakana** valottaa.

”Tällä hetkellä meillä on osallistujareservissä suurin piirtein 40 miestä, joista noin 25 osallistuu aktiivisemmin toimintoihin ja tapaamisiin. Lisääkin miehiä mahtuu ilman muuta vielä mukaan.”

Toimintaa ja ajatustenvaihtoa
Haakana kertoo, että toiminta ja sen sisällöt ovat lähteneet nimenomaan osallistujien intresseistä.

”Miehet haluavat enemmän toiminnallisuutta, yhdessä tekemistä, ei niinkään pelkkää juttelua.”

Kesäaikaan on kokoonnuttu joka tiistai Hietarantaan Kallaveden äärelle, jossa on saunottu, ulkoiltu ja paistettu makkaraa – maailmanparannusta unohtamatta.

”Siellä meillä on käynyt myös vierailijoita, muun muassa **Atik Ismail** sekä paikalliset veteraanikansanedustajat **Markku Rossi** ja **Erkki Virtanen**.”

”

Käydä voi silloin, kun se omaan aikatauluun sopii.

Marraskuun alusta tiistai kokoukset siirtyvät Inkilänmäelle entisen seurakuntatalon tiloihin. Haakana mukaan sinne mietitään sitten yhdessä vähän toisenlaista ohjelmaa.

Erilaisia kokontumismahdollisuuksia Ikämiehet Puijo -ryhmällä on useampana arkipäivänä joka viikko ja myös uusia ryhmiä voidaan pistää pystyyn kiinnostuksen mukaan.

”Aika moni osallistuja on ilmoittanut tykkäävänsä lukemisesta, joten voi olla, että myöhemmin meillä on tulossa kirjallisuusryhmä. Ehkä aineksia olisi myös laulu- tai teatteriporukkaan.”

”Ei ole pakko osallistua kaikkeen, vaan käydä voi silloin, kun se omaan aikatauluun sopii”, Haakana painottaa.

Kuin kotiinsa tulisi

Osallistujia hankkeeseen on saatu jalkautumalla tapahtumiin, kaupakeskuksiin, huoltoasemille – kaikkialle sinne, missä ihmiset liikkuvat.

”Olemme jakaneet esitteitä ja ilmoittautumislomakkeita. Monet nuoremmat ihmisetkin ovat jääneet juttusille ja kertoneet, että heillä olisi lähipiirissä potentiaalin osallistuja.”

Haakana kertoo, että toimintaan mukaan lähteneiden miesten ikähaitari on varsin laaja, sillä vanhin osallistuja on 97-vuotias.

”Jokainen on tervetullut sellaisena ja sen kuntoisena kuin on. Apuvälineiden käyttö ei ole este lähteä mukaan, kaikille löytyy sopivaa ja mielekästä ohjelmaa.”

”Toivomme, että toiminnan myötä näiden miesten elämään muodostuu moninaisuutta, uusia verkostoja, ystävyyksiä ja arjesta selviytymistä.”

Haakana mukaan tähän mennessä palaute on ollut positiivista ja innostunutta.

”Moni on luonnehtinut kokoontumisissa, että on kuin kotiinsa tulisi.” Ikämiehet Puijo -hanke on sosiaalinen ja terveysjärjestöjen avustuskeskusten rahoittama ja Marko Haakanan ohella hankkeessa työskentelee **Suvituuli Riihimäki**. ●

Kansikuvassa Markku Oikarinen (vas.) ja Pentti Korhonen.

IKÄMIEHET PUIJO

- Toimintaa ja sisältöä arkeen yli 65-vuotiaille miehille
- Osallistujalle maksutonta
- STEA:n rahoittama kolmi-vuotinen hanke
- Lisätietoja: hanketyöntekijät Marko Haakana 044 0332 430 ja Suvituuli Riihimäki 044 0876 322 tai ikämiehetpuijo@tyoterapinen.net
- Facebook: Ikämiehet Puijo

Työssäkäyvä läheinen on näkymätön hoitaja

Moni työkäinen huolehtii aikuisesta läheisestään oman työnsä ohella. Ohjaaja Kati Ukkonen Pohjois-Savon omaishoitajat ry:stä kertoo näistä yhteiskunnan talkoolaisista.

Sini-Marja Kuusipalo teksti
iStock kuva

Paljonko Pohjois-Savossa läheistään hoitavia?

”Virallisia sopimusomaishoitajia on Suomessa kaikkiaan 50 000, Pohjois-Savossa yli 2 000 ja heistä työkäisiä noin neljännes. Se on vain jäävuoren huippu: moni huolehtii läheisestään ilman sopimusta. Näitä yhteiskunnan talkoolaisia on 350 000, Pohjois-Savossa noin 20 000 henkeä.”

Mitä erityistä on työkäisten omaishoitajuudessa?

”Ansiotyötä tekevät läheisensä auttavat tekevät näkymätöntä hoivatyötä, joka voi kuormittaa paljon ja josta voi seurata työuupumus. Työterveystarkastuksissa ei kysytäk-

onko ihminen vastuussa aikuisesta läheisestään; sen sijaan lapsiperhekuormitus näkyy helpommin. Monet eivät itsekään tunnista omaa tilannettaan ennen kuin siitä alkaa puhua.”

Millaisia ovat työkäisten omaishoitajien tilanteet?

”On paljon etäomaishoitajia, jotka satojen kilometrien päästä huolehtivat vanhemmastaan tai aikuisesta lapsestaan, jonka siivet eivät kannata. Toinen ryhmä on aikuisia, jotka hoitavat sairastunutta työkäistä puolisoaan. Puoliso ei ehkä itse tunnista sairauttaan ja on hyvin aktiivinen, mutta tarvitsee huolenpitoa.

Kolmanneksi on heitä, jotka huolehtivat vanhemmistaan. Monet lapset ovat ensin sijaisomaishoitajia sille vanhemmalleen, joka hoitaa huonompikuntoista puolisoaan. Omaishoito saattaa siirtyä vanhemmalta lapselle.”

Mitä apua on tarjolla työkäiselle läheisestään huolehtivalle?

”Ikäihmisille räätälöidyt palvelut ja vertaistuki eivät toimi työkäisille. Yhdistyksemme tarjoaa kahdenkeskistä keskustelua sekä neuvontaa arkeen ja tuen hakemiseen. Vertaisuutta tarjotaan ammatillisesti ohjatuissa verkkoryhmissä, joihin voi osallistua mistä päin Suomea tahansa. Vuodenvaihteessa aloitamme valmennuksen, joka on kuin omaishoitajan peruskurssi. Virkistystapahtumissa taas saa tavata vertaisia.

Koulutamme työterveyshuoltoa ja henkilöstöhallintoa omaishoitajuuden tunnistamisessa. Teemme paljon yhteistyötä mm. oppilaitosten, seurakuntien, muisti-, mielenterveys- ja päihdeyhdistysten kanssa.” ●

Valtakunnallinen omaishoitajien viikko 26.11.–3.12.2023.

KAMALA LUONTO

Seurakuntien arvoesineet yhteiseen tietokantaan

Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymässä on valmistunut mittava arvoesineiden luettelointi- ja valokuvaustyö. Asiantuntijana käytettiin tutkija **Jaana Kalliota**. Nyt valmistunut tietokanta ja esinekuvaus sisältää Kuopiosta 3 500 arvokohdetta, kuvia on noin 17 000 kappaletta. Esimerkiksi taideteoksia on kuvattu noin 700 ja liturgisia stolia reilu 300. Työ aloitettiin keväällä 2022.

Suomen evankelis-luterilaisen seurakuntien hallussa on suuri osa kansallisesti merkittävää kulttuuriomaisuutta. Tämä esineistö muodostuu kirkkorakennusten sisustuksesta, saarnatuoleista, alttarimaalauksista ja muista taideteoksista, kirkkokirjastoista ja arvokkaista liturgisista käyttöesineistä, muun muassa ehtoollisvälineistä.

Kirkkohallituksessa on käynnistynyt seurakuntien arvoesineistön inventointitietojen kokoaminen yhteiseen tietokantaan kirkon sisäistä käyttöä varten. Seurakunnat toimittavat valmistuneet tietokannat ja esinekuvat Kirkkohallitukseen. Näin tiedot seurakuntien arvoesineistä säilyvät ja ne ovat saatavissa yhteisestä tietokannasta. Yhteisen tietokannan avulla voidaan edistää kulttuuriperinnön säilyttämistä, hoitamista ja tutkimusta sekä arvioida esineistön kuntoa ja konservointitarvetta.

Arkkipiispa ilmaissut huolensa hallituksen leikkauksista

Arkkipiispa **Tapio Luoma** on kommentoinut viimeaikaista keskustelua hallituksen lakiesityksissä esitetyistä muutoksista. Arkkipiispa nostaa esiin jakamattoman ihmisarvon, jonka mittarina ei ole ihmisen taloudellinen asema.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkolla on toimintansa kautta tietoa muutosten mahdollisista heikennyksistä ihmisten tilanteeseen.

”Seurakunta tuo yhteen hyvin erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä. Yhteistyöverkostojensa kautta luterilainen kirkko on ollut kehittämässä toimintamalleja, joilla pyritään turvaamaan ihmisarvoinen elämä esimerkiksi asunnottomuuden, ylivelkaantumisen, päihdeongelmien tai muiden ihmisen perusturvallisuutta haastavien tilanteiden äärellä.”

Muutamat seurakunnat ovat nostaneet esiin huolen pienituloisten asemasta. Arkkipiispa pitää ulostuloja arvokkaana osallistumisena yhteiskunnalliseen keskusteluun. Arkkipiispa Tapio Luoman mukaan kirkko ei saa vaieta köyhyydestä yhteiskunnassa. Hän korostaa, että ihmisen arvo ei typisty työmarkkinakelpoisuuteen tai kuluttamiseen.

”Kirkon näkökulmasta ihmistä ei voi tarkastella ainoastaan tai edes ensisijaisesti työmarkkinakelpoisuuden näkökulmasta.” ●

Rasismi ei vähene saarnaamalla

Anu-Rohima Mylläri kaipaa rasismia koskevaan keskusteluun lisää aitoon dialogiin pyrkiviä sillanrakentajia. Keskenään huutelevia ääriporukoita kyllä riittää.

Rasismia ei saa poistettua käden käänteessä. Silmittömän syyttelyn sijaan tuloksia voi tulla sillä, että kuunneltaisiin toisia tarkemmin.

Vesa Keinonen teksti ja kuva

Bangladeshista 2,5-vuotiaana Suomeen adoptoitu **Anu-Rohima Mylläri** on työskennellyt pitkään erilaisissa monikulttuurisuutta ja maahanmuuttoa koskehtavissa tehtävissä.

Nykyisin Mylläri toimii Hämeenlinnan kaupungilla projektipäällikkönä Kohti uutta -hankkeessa. Siinä luodaan nuorten ohjauksellinen toimintamalli yhdenvertaisen osallisuuden edistämiseksi.

Menneen kesän jatkuvia rasismikohuja hän on luonnollisesti seurannut suurella kiinnostuksella. Myllärin mukaan mitään kovin uusia näkökulmia rasismiin ei ole noussut esille, vaan toistetaan pitkälti vanhaa kaavaa.

”On sitä juupas-eipäs -väittelyä ja puhutaan erittäin paljon toisten ohi. Nythän on sellainen tilanne, että on oikein lupa huutaa niille toisille. Se harmittaakin minua, mutta toisaalta kuitenkin päästään käsitlemään pinnan alla olleita asioita”, Mylläri miettii.

Hän arvioi, että Suomessa on päästy vaiheeseen, jossa monikulttuurisemmat läntiset maat ovat olleet jo aikaisemmin.

”Nyt nähdään se, onko Suomi sivistysvaltio ja onko meillä resilienssiä? Pystymmekö tekemään itsemme kanssa kunnolla töitä ja käsittelemään erilaisia rasismiin liittyviä tunteitamme?”

Puhetta kahdella eri tasolla
Anu-Rohima Myllärin mukaan suuri haaste – keskustelun kaikille osapuolille – on oman käytöksen ja omien motiivienkin tunnistaminen.

”Samoihin haasteisiin kompartutaan sekä rasismia harjoittavien että sitä vastustavien puolella. On monenlaista puhetta ja monenlaista hiljaisuutta. On pelkoa ja uhmaa, eikä oikein osata olla ihmisiksi.”

Mylläri tekee selvän rajanvedon. Maahanmuuttopolitiikkaa pitää voida kritisoida.

”Aivan eri kysymys on sitten taas se, millä tavalla ihmisistä puhutaan.”

Hän näkee hyvin erityyppistä rasistista puhetta riippuen esimerkiksi ihmisten koulutustaustasta ja yhteiskuntaluokasta.

Joissakin piireissä käytetään n-sanaakin peittelemättä, eikä nähdä siinä yhtään mitään ongelmaa.

”

Mitään ei sanota suoraan, mutta kuitenkin sanotaan paljon.

”Toisaalla retoriikka saattaa olla hyvinkin salonkikelpoista. Puhutaan rasistisesti, mutta se on piilotettu koulutuksen mukanaan tuomaan sanastoon, tietoon ja taitoon”, Mylläri miettii.

Silloin liikutaan jatkuvasti rajalla, jossa poljetaan ihmisoikeuksia ja ihmisarvoa. Mitään ei sanota suoraan, mutta kuitenkin sanotaan paljon.

”Tällaiseen puhetapaan on vaikea tarttua, ja sen lopettaminen vaatii taitoa ja ymmärrystä.”

Itseen pitää analysoida rehellisesti

Anu-Rohima Mylläri on aikaisemmin toiminut pitkään tuntiopettajana Tampereella sijaitsevassa poliisiammattikorkeakoulussa.

Siellä hän on ollut kehittämässä opetusmenetelmiä vahvistamaan poliisien kykyä toimia monimuotoisessa yhteiskunnassa.

Olennaista on tunnistaa henkilökohtaisia arvostiritoja, joihin poliisit työssään usein törmäävät.

”Pohdimme kenttäharjoittelussa jo olleiden poliisiopiskelijoiden kanssa sitä, millaisia tuntemuksia esimerkiksi kodittoman, huumeiden käyttäjän tai maahanmuuttajan kohtaaminen heissä aiheutti.”

Ne tuntemukset saattoivat olla kielteisiäkin, vaikka poliisin tulisi olla sellainen, johon aivan jokainen voi luottaa.

Keskeistä on havainnoida itseään mahdollisimman rehellisesti. Fokukseen kannattaa nostaa esimerkiksi se, miksi oikein ajattelen tietyistä ryhmistä tietyllä tavalla.

”Onko siellä takana jotakin faktaa tai oikeita kohtaamisia? Vai pohjautuuko käyttäytymiseni johonkin muilta kuultuun seikkaan?”

Saarnaava tyyli ei kannata

Poliisiopiskelijoiden kanssa saatujen hyvien kokemusten pohjalta Mylläri uskoo, että dialogisilla opetusmenetelmillä voidaan vähentää rasistista ajattelua ja toimintaa.

”Opettajan tehtävä ei ole sanella miten asiat ovat, vaan toimia yhteisen ajattelun mahdollistajana. Hän siis haastaa opiskelijaa näkemään esteitä, jotka eivät palvele rakentavaa keskustelua.”

Mylläri ei usko saarnaavan tyylin tuottavan tuloksia, jos rasismia oikeasti halutaan vähentää.

”Yhdenvertaisuuden asiantuntijat ovat usein itse kokeneet rasismia, mutta harvoin he sietävät toisten tietämättömyyttä. Ei hahmoteta sitä, että myös negatiivisista kokemuksista ja tunteista pitää saada puhua. Jokainen lähtee aina oppimaan eri matkalta ja eri taustalta.”

Anu-Rohima Mylläri muistuttaa myös siitä, että rasismiin liittyy paljon tabuja. Yksi niistä on se, että rasismia esiintyy vain kantaväestön suhteessa vähemmistöihin.

”Samat ilmiöt ovat olemassa myös erilaisten vähemmistöjen kesken. Kaikissa maissa esiintyy sellaista ajatusta, että joku ryhmä on huonompi kuin toinen.”

Kaikki lähtee luottamuksesta

Myllärin mukaan keskeistä on pyrkiä löytämään yhteisiä asioita ihmisten välillä. Sillä maaperällä voi alkaa syntyä luottamusta. Lopulta ehkä päästään keskustelemaan aika vaikeistakin aiheista.

”Eihän se helppoa ole. Kasvaminen tekee aina kipeää. Palkinto on kuitenkin hyvä; meidän kaikkien

kannalta turvallisempi yhteiskunta.”

Kantasuomalaisilta Anu-Rohima Mylläri toivoisi käytännön tasolla lisää joustavuutta muualta maamme tulleita kohtaan.

”Ei esimerkiksi kannata heti tuskastua jonkun hiukan haparoiden puhumaan suomen kieleen, ja vaihtaa englantiin. Näin maahanmuuttaja ei opi suomea, eikä myöskään integroidu kunnolla. Sitten syntyy erilaisia todellisuuksia.”

Eri näköiseltä ihmiseltä ei myöskään kannata heti ensitapaamisessa kysyä klassikkokysymystä ”Mistä olet Suomeen tullut?”

”Yhä useampi näistä ihmisistä alkaa olla maassamme syntynyt. Viisasta on ensin hakea yhteisiä keskustelunaiheita ja sitten tulee kyllä tilaisuus keskustella alkupestäkin.”

Anu-Rohima Mylläri uskoo, että haasteista huolimatta ymmärrys suomalaisista ja suomalaisuudesta laajenee. Se tapahtuu hitaasti mutta varmasti.

”

Loppujen lopuksi me kaikki olemme ihmisiä.

Joukkoon otetaan mukaan myös aivan muunlaisia ihmisiä kuin niitä sinisilmäisiä pellavapäitä, jotka katsovat jääkiekkoa ja saunovat.

”Loppujen lopuksi me kaikki olemme ihmisiä. Haluamme rakastaa, tulla rakastetuksi ja kokea olemamme merkityksellisiä.” ●

Rytkyn polku kunnostettiin yhteistyöllä

Metsä, joki, pitkokset ja taukopaikat kutsuvat polulle, jolla voi hiljentyä monella tapaa.

Jarmo Pesonen (vas.), Meiju Ronkainen ja Eelis Rissanen

Rytkyn polulla on uudet pitkospuut.

Sini-Marja Kuusipalo
teksti ja kuvat

Metsän siimeksessä kohisee pieni joki, kunnes yhtäkkiä on tyyntä ja hiljaista. Polku puikkelehtii kuusien lomitse. Vaikka ei olla kaukana asutuksesta ja kylätiestä, metsä imaisee mukaansa. Luonto saa aikaan positiivisia vaikutuksia – niin lupaa polun varrelle pystytetty tietoisuuteen.

Rytkyn luontopolku Kuopion seurakuntien leirikeskuksen ympäristössä on kunnostettu kesän aikana. Urakasta ovat vastanneet luonto- ja ympäristöalan opiskelijat Savon ammattiotopistosta.

Uudet pitkokset ja mylly näkyviin

”Polun rakenteet olivat jo hyvin pehmenneet ja huonossa kunnossa. Nyt polulla pääsee kulkemaan kuivin kenkin”, opiskelija **Jarmo Pesonen** kuvailee.

”Pitkospuita uusimme kymmeniä metrejä. Samalla korjasimme sillan ja ylityspaikkoja sekä pystytimme opasteviittoja ja tolppia kylteille. Vanha silta eli jo ihan viimeisiä hetkiä”, kertoo luonto- ja ympäristöalan opettaja **Eelis Rissanen**.

Parin kilometrin mittainen luontopolku kulkee maastoltaan monipuolisessa sekametsässä, jossa on myös loivaa nousua, juurakoita ja kosteikkoa. Reitillä pysymistä helpottavat oranssit merkit.

Työtä on jatkettu syksyllä.

Meiju Ronkainen opiskelijatovereineen on nostanut ja oikaissut laavun sekä siistinyt myllymökkin ympäristöä, jotta vanha mylly saadaan näkyviin.

Laavulla on toinen polun nuotiopaikoista, jolla on myös juuri uusitut penkit. Isompana taukopaikkana reitillä on nuotiokatos.

Mietiskelyä ja monimuotoisuutta

Polun varrella ja leirikeskuksen pihapiirissä on myös tilaa hiljentymiselle ja mietiskelylle. Hengellisen elämän vahvistamisen työryhmä on valmistanut polulle ja hiljaisuuden paikoille tekstejä. Leirikeskuksen pihapiirin hiljaisuuden paikalle pääsee esteettömästi.

Luontoalan opiskelijat puolestaan ovat tehneet luonnosta kertovia tietoisuuksia.

”Muurahaispesä, lahopuut, rentoutuminen metsässä”, leirikeskuksien hoitaja **Anu Eronen** luettelee Rytkyn polulle valittuja tietoisuuden aiheita.

Suunnitteilla on oma luontopolku lapsille ja tuollossa on myös lintupönttöjä ja hyönteishotelleja.

Hiljaisuutta myös kaupungissa

Luontopolun kunnostaminen on osa Kuopion seurakuntien ympäristötyötä. Luontoympäristön käyttöä ja hiljaisuuden paikkoja pyritään lisäämään eri puolilla.

Seurakunnat ovat satsanneet hiljaisuuden vaalimiseen myös kaupunkiympäristössä. Kuopion Puijonlaakson ytimessä Sammakkolammen ympärillä otettiin käyttöön hiljaisuuden polku reilu vuosi sitten. Pienen lammen pieni polku on nykyaikainen pyhiinvaellus, joka ohjaa pysähtymiseen ja mietiskelyyn kahdeksalla pisteellä. Ajatuksille voi ammentaa aiheita polun kylttien lisäksi nettisivuilta.

Mietiskelytekstein varustetut hiljaisuuden paikat on suunnitteilla myös kaupunkialueella sijaitsevaan Poukaman leirikeskukseen. ●

Kuvasarja verkossa kirkkojakoti.fi

KOLUMNI
Sirpa Kähkönen

Lapsen kaltaiseksi

KAIKEN TÄRKEIMMÄN elämässä olen oppinut lapsilta. Omaltani ja muiden lapsilta.

VANHEMMUUS on merkillinen, käänteinen prosessi. Samaan aikaan, kun kasvattaa toista ihmistä, kasvaa nöyrään tietoon omasta riittämättömydestään. Kaikki me teemme virheitä, kaikissa rooleissamme; kuinka me voisimme olla erehtymättömiä vanhempina tai muina lasten kanssa kulkeijoina?

KUN LAPSET OVAT pieniä, aika on tavattoman hidasta. Silloin ei jaksa aina kuulla toisten ihmisten huokailuja ja neuvoja: ”Nauti nyt, kohta ne ovat koulussa / armeijassa / maailmalla.”

Ihan joka hetki ei jaksa nauttia vähistä yöunista, noroviruksesta eikä lattialla lojuvista vaatteista.

MUTTA KUITENKIN se on totta: täydet vuodet kiitävät ohi. Kaiken aikaa lapsi tekee matkaa pois sylistä. Kun läheinen lapsi aikuistuu, alkaa ilon ja ikävän jyrkän vaihtelun aika. Muistan, miten valtavasti mummoni ilahtuivat saadessaan lapsenlapsiaan kylään. Osaan nykyisin, aikuisen tyttären äitinä, kuvitella myös, miten he kaipasivat silloin kun olivat yksin.

SILLOIN KUN VIELÄ sain elää lapsen kanssa, opin kaksi perusasiaa, joita olen koettanut jalostaa. Toinen on hetkessä eläminen, huolettomuuden

tavoittelu. Se ei ole helppoa, mutta se vastaa leikkiin heittäytymisen taitoa, jota ihailen lapsissa yli kaiken.

TOINEN LAPSILTA opittu asia elämässäni on armo. Olen oppinut, että vajavaisinakin läheiset ovat rakkaita lapselle. Lapsen vaatimukset ovat yksinkertaisia: katso minuun, ota toiveeni todesta, ole minulle läsnä. Jos lapsen viereen rohkenee pysähtyä, saa kokea, miten jokapäiväinen ilo parantaa haavoja.

KOSKA LAPSI ON itse kehittyvä olen- to, hän hyväksyy keskeneräisyyden myös läheisiltään. Lapsen ehdon rakkaus on suurinta armoa maan päällä. ●

KIRKONKIRJAT

Kastetut

Tuomiokirkkoseurakunta
Alvar Eero Juhani Vuorio
Eeva Ilmi Aaria Halonen
Nuutti Olavi Johannes Kultti
Patrik Eeli Topias Tiikkaja

Alava
Alma Vanamo Leppänen
Antti Johannes Lustig
Otso Armas Laukkarinen
Rasmus Harri Oliver Vanttinen

Järvi-Kuopio
Otso Nooa Aukusti Kuosma-
nen, Nilsiiä
Peetu Vertti Emil Mustonen,
Riistavesi

Kallavesi
Aapo Juha Jarkko Patjas
Aina Ilona Kemppainen
Alva Miriam Walle
Asser Petteri Heide
Eemi Armas Ruuskanen
Eemil Olavi Yletyinen
Emil Mio Mikael Toroi

Emilia Pihla Maria Ahlfors
Ezra Leyla Eliisa Himanen
Hugo Aron Mikael Kokkonen
Janniina Jonna Cecilia Kemppi
Julius Antti Johannes
Koponen
Kerttu Anna Aurora Koski
Leevi Veikko Oskari Marin
Linnea Bettiiina Vornanen
Neela Hilda Nissinen
Otso Oiva Eevert Poikolainen
Pihla Aada Ilona Karjalainen
Sandra Reband
Taavetti Armas Korolainen
Valma Lumia Mankinen
Venni Vernerii Tapani Manninen
Vilho Olavi Savolainen
Vilppu Elo Olavi Niskanen

Männistö
Ahti Eemil Nupponen
Nea Ella Amanda Halonen
Niklas Antero Halonen
Sisu Sebastian Voutilainen
Viljami Oliver Haatainen

Puijo
Aarni Onni Eemeli Korhonen
Ida Ellen Amalia Rikkonen
Jessica Wilma Veera Taskinen
Kasper Topias Salaksniemi
Melina Mari Vainikainen
Nella Sofia Väisänen
Urho Onni Ilmari Antikainen
Väinö Olavi Lipponen

Siilinjärvi
Peetu Vilho Johannes Juvonen
Emilia Elsa Anneli Mantsinen
Rauni Sini Elisa Turunen
Veikka Matti Ilmari livarinen
Peetu Vertti Emil Mustonen
Helmi Kerttu Elisa Koskinen
Amanda Emilie Ruotsalainen
Teo Reima Eelian Räbinä
Akseli Wilhelm Saarivainio
Enni Eveliina Niiranen

Avioliittoon kuulutetut

Tuomiokirkkoseurakunta
Matilda Fiia Severiina Tyni ja
Adam Oliver Sandell

Alava
Emmi Katriina Hyvärinen ja
Jere Otto Johannes Jaakkonen

Kuolleet

Tuomiokirkkoseurakunta
Hilma Koskinen 95
Inkeri Esteri Ruotsalainen 94
Alli Agata Rissanen 92
Kyösti Pietari Väisänen 92
Kalevi Hartikainen 91
Paavo Aukusti Hirvonen 91
Anna Liisa Tick 90
Esko Juhani Kilpeläinen 90
Iida Maria Kukkonen 88
Heikki Antero Väänänen 79
Majja Annikki Vartiainen 79
Jorma Ensio Kauppinen 69
Ulla Esteri Seppänen 50
Julia Milja Maria Niskanen 23

Alava
Helli Litmanen 90
Veli Aarni Päiviö Hiltunen 90
Kai Dromberg 86
Ahti Silvennoinen 84
Tuure-Erkki Himanka 81
Tuula Irmeli Sandberg 79
Hannu Antero Haveri 77
Irma Sinikka Rummukainen 75

Järvi-Kuopio
Eero Juhani Vartiainen 58,
Nilsiiä
Hilda Hätinen 97, Tuusniemi
Pentti Olavi Summanen 94,
Nilsiiä
Pentti Kalervo Korhonen 93,
Riistavesi
Anna Liisa Räsänen 92,
Juankoski
Lauri Eino Rätty 90, Juankoski
Matti Räsänen 87, Kaavi
Veli Pekka Heikkinen 73,
Riistavesi
Mauri Allan Riekkinen 68,
Nilsiiä
Sari Maarit Hannele Hujanen
57, Tuusniemi

Anna-Liisa Kuosmanen 94,
Nilsiiä
Reino Eino Pietari Niskanen
90, Juankoski
Margit Sisko Elina Huovinen
85, Nilsiiä
Esko Johannes Kröger 72,
Tuusniemi
Jorma Veikko Kalevi Nyyssö-
nen 72, Vehmersalmi
Paula Inkeri Koivistoinen 63,
Kaavi
Lempi Sisko Anelma Räsänen
89, Tuusniemi
Oiva Pekka Voutilainen 82,
Tuusniemi
Eero Johannes Tolppanen 81,
Kaavi
Sulo Armas Tirkkonen 75,
Kaavi
Matti Juho Antero Parviainen
71, Kaavi
Harri Taneli Korhonen 68,
Riistavesi
Marja-Leena Räsänen 68,
Nilsiiä
Juha Lauri Hämäläinen 64,
Riistavesi
Vesa Antti Weeman 55, Nilsiiä

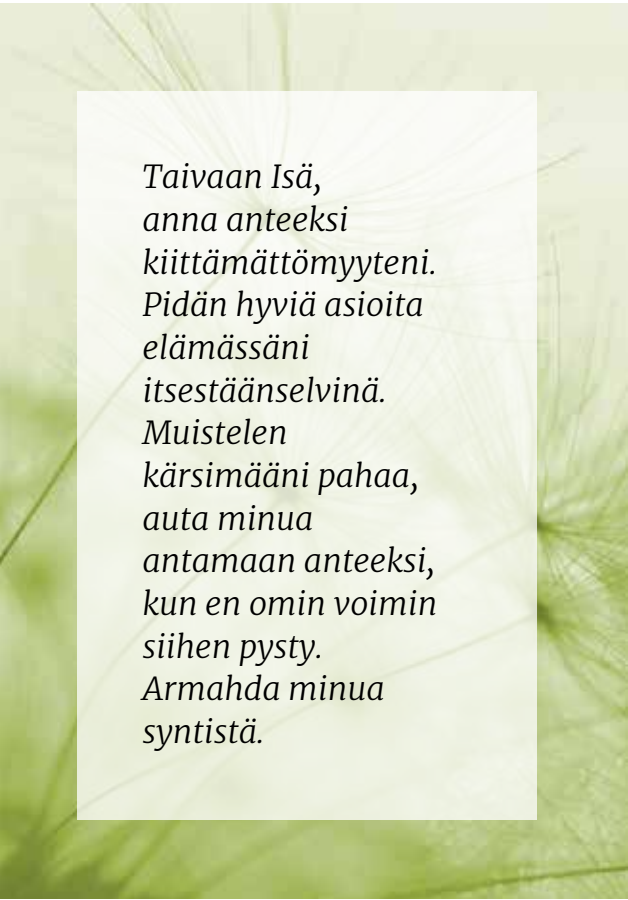
Kallavesi
Anna Tellervo Voutilainen 95
Miina Helmi Maria Koskinen 95
Veikko Partanen 94
Aino Katri Hyvärinen 91
Elna Maria Pitkänen 89
Seppo Juhani Julkunen 88
Anna Liisa Korhonen 87
Riitta Johanna Ruuskanen 84
Irja Kaarina Juutilainen 82
Matti Juhani Viippola 80
Eila Kyllikki Karhu 79
Ritva Liisa Jauhiaiinen 78
Kari Otto Hyttinen 77

Ritva Anneli Vaara 76
Matti Juhani Nevasalmi 75
Jarmo Paavo Kalevi Karhu-
nen 74
Ossi Pekka Muona 69
Eija Anita Ledentsä 62
Päivi Hannele Koivula 62

Männistö
Hellin Emilia Pärnänen 96
Eljas Antero Manninen 93
Veikko livari Keinänen 86
Matti Fredrikki Keinänen 84
Vihtori Armas Selokoski 83
Riitta Liisa Eronen 78
Leena Annikki Vahvaselkä 75
Osmo Erkki Tapani Brandt 75
Pekka Tapio Markkanen 75
Raili Marjatta Putkonen 74
Väinö Eemeli Martikainen 74

Puijo
Matti Aulis Asikainen 94
Pentti Albin Miettinen 92
Pauli Päiviö Kuokkanen 90
Airi Elina Asikainen 88
Ritva Miettinen 88
Liisa Kyllikki Kostamoinen 85
Sohvi Helena Pirskanen 84
Seppo Juhani Nikulainen 69
Tarja Aini Aulikki Miettinen 69
Markku Juhani Martikainen 66
Tuukka Santeri Fick 30

Siilinjärvi
Raili Kyllikki Holopainen 79
Hilppa Liisa Inkeri Penttinen 88
Jarmo Tapio Roivainen 57
Pirkko Mirjami Miettinen 82
Pirjo Helena Ahonen 68
Leena Maire Taskinen 93
Pentti Kalevi Niskanen 89
Asko Kaarlo Johannes Tossa-
vainen 84

*Taivaan Isä,
anna anteeksi
kiittämättömyyteni.
Pidän hyviä asioita
elämässäni
itsestänselvinä.
Muistelen
kärsimääni pahaa,
auta minua
antamaan anteeksi,
kun en omin voimin
siihen pysty.
Armahda minua
syntistä.*

Mitä reformaatio nykyihmiselle merkitsee?

LUTERILAISEN KIRKON SYNTYYN johtaneista tapah-
tumista 1500-luvulta on kirjoitettu satoja teoksia. Kes-
keisinä teemoina tuon ajan uskonpuhdistajilla, mm.
Martti Lutherilla ja hänen läheisellä työtoverilla **Phi-
lip Melanchtonilla**, olivat aneiden poistaminen, kan-
sankielisyys jumalanpalveluksiin ja ehtoollisella sekä
leivän että viinin jakaminen myös seurakuntalaisil-
le pelkän leivän sijaan. Toki mukaan mahtuu muitakin
vaateita katolisen kirkon uudistumiseksi.

ITSE JUUTUIN AJATUKSEEN siitä, mitä reformaatio
nykyihmisille merkitsee luterilaisessa kirkossa. Myös
menossa oleva kirkon uusreformaatio omassa vallitse-
vassa ajassa askarruttaa. Kuinka moni muistaa varhai-
sinta reformaatiota laisinkaan?

ILAHDUIN SUURESTI LUKIESSANI erilaisia hartaus-
kirjoituksia. Reformaatiota ja nykyaikaa pohti myös TT
Matti Wirilander kirjoituksessaan Reformaation mer-
kitys tälle ajalle. Tosiaan, ajat ovat muuttuneet ja ihmi-
set sen mukana. Kirkollekin laitetaan aina uusia vaati-
muksia siitä, millaista sisältöä pitäisi tuottaa. Suuressa
osassa kirkon julistuksessa ollaan vielä perusasian
äärellä; yksin uskosta, armosta ja Jeesuksen tähden.
Omin ansioin emme edelleenkään koeta taivasta ta-
voittaa, ymmärrys Jeesuksen merkityksestä uskos-
samme on mielestäni säilynyt. Siinäähän juuri on re-
formaation ydinasia - saarnattuna ja puhuttuna - niin
kuin se varhaisen reformaation aikana meille annettiin.
Siinä pysykäämme. ●

Elina Räisänen
Vs. kappalainen
Alavan seurakunta

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

**Hautaustoimisto
Parviainen Oy**

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautaustoimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 040 505 6287
hautaustoimisto@nurro.fi www.nurro.fi

Olemme apunasi surun hetkellä.
Hienotunteisesti. Kokonaisvaltaisesti.
Asiantuntevasti.

HAUTAUSTOIMISTO
Länsivuori

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuori.fi

**Mainosmyynti
Miia Väisänen
050 438 0786**

miia.vaisanen@hillagroup.fi

Seuraava julkaisupäivä 29.11.,
varaukset 13.11. mennessä.

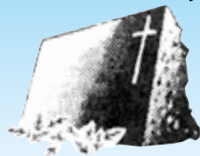
hilla
group

 PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

Leväsentie 21, 70780 Kuopio
Puh. 044 989 4592
pyykkisatama.fi

**HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA**

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY

Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811

Myös lisänimen kaiverukset
ja kiven entisöinnit

**APUA ASIAKIRJOJEN
LAADINTAAN**

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset ja testamentit
sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.

Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirkossa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10. Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.

www.virtuaalikirkko.fi

SIILINJÄRVI

Hautakynntilät ovat pitkälti kierrätettävissä

Pyhäinpäivänä voi hautausmailla ihastella kynntilämeren loistetta. Käytön jälkeen hautakynntilästä tulee jätettä, jonka kierrätyksessä voidaan ottaa huomioon ympäristötekijät.

Merja Tapio teksti
Leena Savolainen kuva

Pyhäinpäivänä muistamme ja kunnioitamme edesmenneitä läheisiämme. Pimeässä loistavat hautakynntilät ovat kaunis ja harras näky. Pienet liekit symboloivat iankaikkisuuden toivoa. Valo voittaa pimeyden.

Siilinjärven seurakunnan puutarhuri **Maija-Liisa Räihä** ohjaa jättämään muutaman senttimetrin muistelu paikalle tuotavien kynntilöiden väliin. Näin vältetään kynntilämeren sytyminen roihuksi. Kynntilä pitää myös muistaa asettaa täysin palamattomalle alustalle.

Siilinjärven hautausmaila pyritään ehkäisemään jätteiden määrää ja huolehditaan jätteiden lajittelusta. Millainen hautakynntilä sitten olisi ympäristön kannalta paras?

”Ympäristöystävällisin vaihtoehto on kestävä kynntilälyhty, johon voi laittaa kuoretoman kynntilän”, Räihä vastaa.

”Lasiset kynntilänosat rikkoutuvat pakkasessa helposti, joten sitä parempi vaihtoehto on muovikuorin hautakynntilä. Paras on kynntilä, jonka kaikki osat ovat kierrätettävissä.”

Siilinjärvellä sekä Viinamäen että Rauhanpuiston hautausmailla sijaitsee kierrätyspisteet, joihin kynntiläjäte tulee lajitella.

**Minne kynntilät
päätyvät?**

Hautakynntilöiden metallijäteastian lajitellut metalliosat kuljettaa jätehuolto-yritys Jätekuukko välivarastointiin jätekeskuskseen. Sieltä metallijäte

kuljetetaan Kuusankoski Oy:lle, joka on teollinen kierrätysalan konserni.

Metallia voidaan kierrättää loputtomasti. Kierrätysmetallista valmistetaan uusia metalliesineitä.

Kynntilöiden lasi- ja muoviosat kuuluvat sekajätteeseen. Myös sekajäte välivarastoidaan ensin Jätekuukon jätekeskuksella, mistä se toimitetaan Riikinvoima Oy:n ekovoimalaitokseen. Voimalaitos tuottaa jätteestä energiaa, jota käytetään muun muassa kaukolämpönä.

Käytetyille paristoille ja led-kynntilöille on Viinamäen hautausmaan jätekatoksessa varattu oma laatikko, johon ne voi panna kierrätettäväksi. Paristot voi viedä myös kaupan paristokeräyspisteeseen.

Led-kynntilät kierrätetään poistamalla paristot, muoviosa laitetaan sekajätteeseen. Kynntiläosa on sähkö- ja elektroniikkaromua (SER), jota vastaanotetaan maksutta suurissa kaupoissa sekä lajitteluasemilla. ●

”

**Paras on kynntilä,
joka kaikki osat
ovat kierrätettävissä.**

Viinamäen hautausmaan keskusaution enkelipatsaan luo voi jättää kynntilän muualle haudatun läheisen muistoksi.

Kallaveden kirkkoa juhliittiin

Kallaveden kirkko täytti 40 vuotta ja kokosi yhteiseen juhlapäivään niin seurakuntalaisia kuin entisiä ja nykyisiä työntekijöitäkin.

Marita Jaatinen
teksti ja kuvat

Juhlapäivä alkoi koko perheen synttärimessulla, joka oli musiikintäyteinen. Lapset, nuoret ja muskarilaiset olivat pääroolissa messun toteutuksessa. Synttärilakkukahvit nautittiin messun jälkeen.

Iltapäivällä Kallaveden kirkolle oli kutsuttu entiset ja nykyiset työntekijät vapaan seurustelun merkeissä yhteistapaamiseen.

Tapaamisessa vaihdettiin kuulumisia eri vuosikymmeniltä.

Aino Mömmö oli jo 1960-luvulla diakonissa Kallaveden seurakunnassa ja kertoi, kuinka kulki tuolloin asiakkaiden luokse mopolla tai polkupyörällä.

Pääjuhlassa saimme kuulla **Seppo Kirkisen** koosteen kirkon historiasta. Ennen Kallaveden kirkkoa kutsuttiin Jynkän kirkoksi, nykyään Kallaveden kirkoksi.

Marjukka Pakkala puolestaan muisteli, kuinka hänen isänsä arkkitehti **Pertti Pakkala** suunnitteli kirkkoa.

Eija Huuskonen, joka nuoruudessaan oli Kallaveden seurakunnan aktiivi, on ollut nuorisotyöntekijä jo vuosien

ajan. Hän kertoi omasta rip-pikoulustaan vuodelta 1993 ja kaikista lämpimistä kohtaamisista seurakunnan työntekijöiden kanssa. Kanttorien lauluryhmä Voces Gaudium esiintyi juhlassa upeasti.

Kirkon käytävä oli koristeltu ilmapalloin ja lasten tekemin kuvituksin kirkosta. Saimme ihastella vanhoja valokuvia kirkon perustuksen valamisesta aina tähän päivään.

Vuosien varrella Kallaveden kirkosta on tullut keskeinen kohtaamispaikka monelle seurakuntalaiselle ja ohikulkijalle. Sijainnin suhteen kirkko osuu juuri Petosen ja Jynkän kävelyreitille. ●

Kuvasarja verkossa
kirkkojakoti.fi

LUOTTAMUSHENKILÖ

Mari Tolonen
Alavan seurakunta

3 KYSYMYSTÄ

1. Miksi haluat toimia luottamushenkilönä?
2. Mitä arvostat seurakunnassasi?
3. Miten haluaisit kehittää seurakuntasi toimintaa?

Alavan musiikki-tarjonta ilahduttaa

1. Luottamushenkilönä voin olla vaikuttamassa itselle tärkeisiin asioihin kotiseurakunnassani. Päätöksenteossa saan tuoda esille oman mielipiteeni ja saan nähdä myös, miten tekemämme päätökset näkyvät seurakunnan toiminnassa.

2. Arvostan seurakunnassani monipuolisia toimintoja, joita pystytään järjestämään laadukkaasti. Arvostan myös ammattitaitoista ja joustavaa henkilökuntaa. Itselleni lähellä sydäntä on musiikki ja Alavalla järjes-

tetään todella monipuolisesti erilaisia musiikkitoimintoja.

3. Haluaisin ylläpitää nykyisiä hyviä toimintoja, unohtamatta tärkeintä eli evankeliumin julistusta. Kasvavalla Savilahden alueella voisimme yhdessä luottamushenkilöiden, työntekijöiden, seurakuntalaisten ja alueen toimijoiden kanssa kehittää kaikkia palvelevia yhteisöllisiä toimintoja. ●

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti

110. vuosikerta
(aiemmin julkaistiin nimellä Siunausta koteihin)

Seuraava numero 29.11.2023

www.kirkkojakoti.fi

Julkaisija Kuopion ev.lut. seurakunnat

Viestintäpäällikkö, päätoimittaja
Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273,
minna.siikaniva@evl.fi
Toimitus kirkkojakoti@evl.fi

Taitto Tuija Hyttinen

Ilmoitukset Miia Väisänen,
puh. 050 438 0786,
miia.vaisanen@hillagroup.fi

Paino Sanoma Manu Oy

Jakelu Suomen Suoramainonta Oy

Painos 73 670 kpl

ISSN 2954-1964

Mitä tehdä jos lehti ei tule?

Jakelupalaute puhelimitse
029 001 0043
torstaisin klo 9–16,
perjantaisin ja
maanantaisin klo 9–14.

Jakelupalaute verkossa
jakelupalaute.fi

ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO

Henkilökohtaista palvelua mm.
perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa
Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.

Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

SURUN KOHDATESSA:

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

Niiranen
HAUTAUSTOIMISTO 1953

Kuopion Hautaustoitisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautaustoitistoniiranen.fi
www.hautaustoitistoniiranen.fi

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa.

Tilaa maksuton testamenttioppaamme:
asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi
kirkonulkomaanapu.fi/testamentti
020 787 1201

(Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

KUA Kirkon
Ulkomaanapu

"Isyys on antanut ihan uudenlaista merkitystä elämään. Ja onhan se myös hauskaa", Janne Porkola sanoo.

Riittävän hyvä isä

Kolmen lapsen isä Janne Porkola on opetellut olemaan itselleen armollinen. Siihen on tarvittu vertaistukea ja arjen oppikoulua.

Hanna Valkonen teksti ja kuva

Porkolalle on aina ollut selvää, että haluaa oman perheen.

"Se on ollut selkeä tavoite", mies nauraa.

Minnan tavattuana Porkola puhui tämän kanssa avoimesti perheen perustamisesta ja lapsista.

"Kun joku kysyy, milloin olisi hyvä aika jälkikasvulle, niin eihän sellaista täydellistä hetkeä olekaan. Se on hyppy epämukavuusalueelle."

"Kun olimme päättäneet, että lapsia saa tulla, saimmekin todeta, ettei se ole mikään automaatio. Ei ole meidän käsissämme, saammeko lapsia", mies sanoo vakavana.

Porkolat joutuivat myös miettimään vaihtoehtoa biologiselle lapselle.

"Puhuttiin sijaisperheenä toimimisesta. Se oli selvä, että halusimme lapsia elämäämme tavalla tai toisella."

1,5 vuoden odotuksen ja lääkärikäyntien jälkeen kaksospojat ilmoittivat itsestään.

Omat pimeät puolet

Tulevat vanhemmat olivat vitsillä heittäneet ennen ultraan menoa, että entäs jos siellä onkin kaksoset.

"Naurettiin sitä, mutta pian ajatus realisoituikin. Olihan se melkoinen paukaus, kaksi vauvaa yhdellä kerralla. Muistan, kun 10 minuutin hämmennyksen jälkeen ajatus oli että wau, mahtavaa!", muistelee isä hymyillen yli 11 vuoden takaisia tunnelmiaan.

Vauva-aika oli intensiivistä.

"Isyyden kannalta oli iso juttu, että minuakin tarvittiin alussa todella paljon. Sain kasvaa isän roolissa heti alusta alkaen. Tein vauvavuoden ajan puolikasta työpäivää ja iltapäivällä olin jo Minnan apuna."

Hän toteaa kliseen 'lapset kasvattavat vanhempiaan ainakin yhtä paljon kuin vanhemmat lapsiaan', olevan täysin totta ainakin hänen kohdallaan.

"Omat pimeät puolet ovat kyllä tulleet esille. Itsekseen eläessäni kuvittelin olevani ihan hyvä tyyppi. Parisuhteessa tuli joskus sellainen tilanne, että kiristi pinnaa. Mutta lasten myötä on oma raadollisuus jopa yllättänyt."

”

Se on hyppy epämukavuusalueelle.

Porkola oli ajatellut olevansa hyväntuulinen lempeä isä. Kokemus on kuitenkin se, että välillä ääni korottuu niin puolisolle kuin lapsille.

Omia rajoja ja sietokykyä on vuosien mittaan koeteltu.

"Kaikesta huolimatta, haluan ylläpitää sovinnon kulttuuria. Pyydän huonoa käytöstä anteeksi. Siinä on vielä tekemistä, että osaisimme vai-

mon kanssa tehdä sovinnon lasten kuullen", aviopuoliso pohtii.

Vertaistuki auttaa

Porkolan oma isä oli töiden vuoksi paljon poissa kotoa.

"Ehkä siitä johtuen minulla ei ollut mallia, miten olla isänä arjessa. Olen joutunut ihan itse opettelemaan."

Tämän päivän vanhemmuudessa hän näkee kovat vaatimukset.

"Saan itseni kiinni vertailemisesta. Tulee ajatuksia, että tuokin isä olisi varmasti hoitanut tämän tilanteen paremmin kuin minä. Tähän erinomaisia apuja ovat olleet parisuhdepiiri ja miesten solu, joissa on voinut avoimesti jakaa kipukohtia, ja saanut kuulla, että muillakin isillä ja äideillä on samoja pulmia."

Ihan hyvin mä vedän

Mitä olet oppinut isyydestä?

"Vaikka välillä kokee riittämättömyyttä ja keinottomuutta, olen yrittänyt muistuttaa, että 'riittävän hyvä' isyys riittää. Olen saanut armollisuutta itseäni kohtaan. Sekin on ok, vaikka aina en toimi niin kuin haluaisin, enkä aina yllä siihen optimisuuritukseen."

"Voi todeta, että ihan hyvin mä silti vedän. Ja että en ole yksin."

Porkolat pitävät tärkeänä yhteistä rukousta. Perhe pitää joka ilta yhteisen hartauden, jossa saa jakaa päivän ilot ja huolet.

"Vaikka yleensä sitä aikansa hakkaa päätä seinään ennen kuin muistaa, että voisihan sitä pyytää Jumalta apua."

Ei tarvitse jaksaa yksin

Työterveyslääkäriksi erikoistuva Janne Porkola kertoo, miten jossain vaiheessa elämää ahdistus kasvoi liian suureksi ja hän hakeutui psykoterapeutin juttusille.

”

Lasten myötä on oma raadollisuus jopa yllättänyt.

"Terapia auttoi myös isyyden pulmissa. Sain olla hukassa isyyteni kanssa, ja löysin keinoja ja työkaluja isänä olemiseen sekä arjessa selviytymiseen."

Nyt 5-vuotiaan tyttären syntymän jälkeen hän on tehnyt 80-prosenttista työaikaa ja kokee sen erittäin hyvänä jaksamisen kannalta.

Lääkärin työssään hän on nähnyt, miten monen ongelman juurisyynä on yksinäisyys ja yksin pärjäämisen kulttuuri.

"Minun on ollut hirveän vaikea pyytää apua, mutta nyt tiedän, ettei tarvitse selvitä yksin. Olen oppinut, että saan olla heikko ja tarvitseva. Ajattelen, että yksin pärjäämisen myytti pitäisi murtaa. Meidät on luotu toisiamme varten." ●